

ЛІТЕРАТУРА

1. Підборський Ю.Г. Особливості формування педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти. *Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія : Педагогічні науки* / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова; упор. Л. Л. Макаренко. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Вип. CL (150). С. 111–119. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-150.2021.11>.
2. Сіпко Л., Лещик І. Педагогічна майстерність як складова професійної підготовки студентів спеціальності 014 (середня освіта). *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. 2025. Вип. 1. С. 165–171. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-1-165-171>
3. Чендакова Л. Формування педагогічної майстерності майбутніх педагогів професійного навчання. *Молодий вчений*. 2025. № 7 (83). 2025. С. 195–198. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-7-83-42>

*Ірина КУРИЛЯК,
Анастасія-Марія ЧУБІНСЬКА
(Львів)*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІКИ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Трансформаційні процеси в сучасній українській освіті відбуваються в умовах глибоких соціокультурних змін, зумовлених цифровізацією освітнього простору, трансформацією суспільних цінностей та функціонуванням освітньої системи в умовах воєнного стану. Це актуалізує необхідність переосмислення методологічних засад педагогічних досліджень у сфері музичної освіти, яка поєднує освітній і мистецький компоненти та розвивається в умовах інтеграції цифрових технологій. У зв'язку з цим особливого значення набуває підготовка педагога-музиканта, здатного до наукового аналізу, творчого пошуку та впровадження інноваційних підходів у професійній діяльності [1; 2].

Методологічні орієнтири є важливим складником педагогіки музичної освіти, визначаючи логіку, структуру та зміст наукового пошуку. Вони забезпечують цілісність дослідницького процесу, сприяють глибокому осмисленню музично-педагогічних явищ та формуванню обґрунтованої дослідницької стратегії [3; 5].

Ключову роль у цьому процесі відіграє методологічний аналіз, який дозволяє інтегрувати знання з різних галузей: філософії, педагогіки, психології та мистецтвознавства. Його застосування забезпечує виявлення закономірностей розвитку музичної освіти, встановлення взаємозв'язків між теоретичними положеннями та педагогічною практикою, а також обґрунтування шляхів удосконалення освітнього процесу [5; 6].

Функціональна структура дослідження включає: когнітивну, евристичну й аксіологічну складові. Когнітивна функція спрямована на відбір і систематизацію знань, евристична – на пошук нових ідей і підходів, а аксіологічна – на формування ціннісного ставлення до педагогічної діяльності та її результатів [3; 5]. Їхня взаємодія забезпечує ефективність науково-дослідницької діяльності.

Важливим чинником розвитку методологічної культури педагога-музиканта є рефлексія як форма творчого мислення та самопізнання. Вона сприяє усвідомленню змісту професійної діяльності, формуванню індивідуальної дослідницької позиції та підвищенню якості педагогічного процесу [3].

Суттєве значення у дослідженні педагогіки музичної освіти має метод моделювання, який забезпечує оптимізацію процесу засвоєння музичного матеріалу, розвиток творчого мислення та формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. Його застосування сприяє системності навчання та інтеграції теоретичних знань і практичних умінь [5; 6].

Важливим аспектом дослідження педагогіки музичної освіти виступає проблема співвідношення теоретичного та практичного рівнів наукового пізнання. Методологічні орієнтири забезпечують не лише формування концептуальних засад дослідження, але й визначають способи їхньої реалізації у педагогічній практиці. У цьому контексті важливим є поєднання наукової рефлексії з професійним досвідом педагога-музиканта, що дає змогу трансформувати теоретичні положення в ефективні освітні технології. Такий підхід сприяє підвищенню результативності освітнього процесу, забезпечує його

цілісність і спрямованість на розвиток творчої особистості здобувача освіти [3; 5].

У сучасних умовах особливої актуальності набуває міждисциплінарний підхід, що передбачає інтеграцію знань із різних галузей науки. Це дає підставу розглядати музичну освіту як складне соціокультурне явище та забезпечує багатовимірність її наукового аналізу. Водночас принцип системності, що передбачає єдність філософського, загальнонаукового та спеціально-наукового рівнів дослідження, забезпечує цілісність і наукову обґрунтованість отриманих результатів [1; 4].

В умовах сучасних освітніх трансформацій зазначені методологічні підходи виступають важливим інструментом адаптації педагогічної науки до нових викликів. Вони сприяють упровадженню інноваційних педагогічних технологій, розвитку дистанційного навчання та формуванню творчої, мобільної особистості педагога-музиканта. Відкривають перспективи подальших досліджень застосування технологій штучного інтелекту в педагогічній освіті.

Отже, методологічні орієнтири є визначальним чинником розвитку педагогіки музичної освіти, оскільки забезпечують цілісність, науковість і ефективність дослідницького процесу. Їхня реалізація сприяє формуванню методологічної культури педагога-музиканта, розвитку його творчого потенціалу та здатності до інноваційної діяльності в умовах сучасних освітніх викликів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В.П. Філософія освіти ХХІ століття: пошук пріоритетів. Київ : Знання України, 2018. 520 с.
2. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освіті. Київ: Педагогічна думка, 2017. 256 с.
3. Сисоєва С.О. Педагогіка вищої школи. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.
4. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 2011. 376 с.
5. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва. Київ: Освіта України, 2015. 274 с.
6. Рудницька О.П. Мистецька освіта в Україні: теорія і практика. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. 312 с.